Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCII. Ч. 220. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 16-го ЛИСТОПАДА 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, NOVEMBER 16, 1985 No. 220. VOL. XCII.

Владика Р. Москаль жертвує 5,000 дол. на Гарвардський Проєкт

Владика Р. Москаль

Нюарк, Н.Дж. (IЯХ). — Владика Роберт Москаль минулого тижня вплатив свій даток в сумі 5,000 дол., на здійснення Гарвардського Проєкту.

Це не лише поважніша грошова сума, але в першу чергу вияв зрозуміння ваги Гарвардського Проєкту для відзначення Тисячоліття Хрищення Руси-України в усіх українських церковних достойників. Митрополити Максим Германюк та Стефан Сулик, Єпископи Михайло Гринчишин, Василь Лостен, а тепер Р. Москаль дали гідний для наслідування приклад своїм вірним.

„Ми дуже радіємо ініціятивою УНІГУ та Гарвардським Проєктом щодо ювілею Хрищення Руси-України. Стараємось дати поштовх і добрий приклад в цьому напрямі нашим священикам і вірним нашими індивідуальними пожертвами від поодиноких епархій, як було вже оголошено в пресі. До моїх братів в єпископаті і я долучуюсь хоч скромним датком на фонд видань запляновaних проєктом у сумі 5,000 (п'ять тисяч) долярів", — пише Владика Москаль у своєму супровідному листі.

Союзові округи Наяґара, Балтимор і Баффало відбудуть організаційні наради

Джерзі Ситі, Н.Дж. — З Організаційного Відділу УНСоюзу повідомляють, що в суботу, 23-го і неділю, 24-го листопада ц.р., відбудуться у трьох Округах УНСоюзу організаційні наради.

Округа Наягара, головою якої є адвокат Богдан Долішний, відбуде наради в суботу, 23-го листопада о год. 2:30 по полудні в залі св. Княгині Ольги в Ст. Катаринс, Онт. Доповідатимуть про організаційні справи і передконвенційну кампанію головний директор для Канади сен. Павло Юзик і головний організатор Степан Гавриш.

Округа Баффало і околиці нараджуватиметься в неділю, 24-го листопада, о год. 1:30 по полудні в залі Українсько-Американського Горожанського Центру. В організаційних нарадах візьме участь головний організатор С. Гавриш, який, як і всі інші представники Головного Уряду УНС, говоритиме про важливі організаційні та передконвенційні справи. Округу очолює Роман Конотопський.

Пертамбойська Округа, головою якої є Михайло Захарко, відбуде організаційні наради в неділю, 24-го листопада о год. 3-ій по полудні, в залі церкви св. Михаїла в Менвіллі, Н.Дж. Про справи УНСоюзу говоритиме головний радний Андрій Кейбіда.

Округа Балтимор, Вашінґтон і Ричмонд, яку очолює мгр Богдан Ясінський, відбуде наради в неділю, 24-го листопада о год. 2-ій по полудні в приміщенні дому „Самопомочі" в Балтиморі. УНСоюз репрезентуватиме його головний радний Евген Іванців. Він говоритиме про загальні союзові справи, головно про передконвенційну кампанію.

Репрезентанти Головного Уряду УНС, які будуть брати участь у вищезгаданих зборах, інформуватимуть присутніх про загальну працю і стан УНСоюзу, а головно про висліди та успіхи передконвенційної кампанії, яка почалася з днем 1-го жовтня 1985 року. Метою цієї кампанії є придбати до кінця грудня цього року 1,000 нових членів забезпечених на 5 міл. дол.

Обов'язком членів Окружних Управ, відділових урядовців та делеґатів 30-ої Конвенції УНС є взяти участь у згаданих нарадах. До участи є запрошені теж усі члени місцевих відділів УНС.

Р. Реґен хоче поширити культобмін

Вашінґтон. — У четвер вечором, 14-го листопада, президент Роналд Реґен виступив на телевізії. У своєму виступі, що тривав 25 хвилин, Президент запропонував совєтському лідерові Міхаїлові Ґорбачову розширити взаємні поїздки журналістів, вчених, туристів, що сприяло б пом'якшенню напруження у відносинах між двома країнами, створило б атмосферу взаєморозуміння і довір'я.

Виступ Президента був повністю присвячений його зустрічі у Женеві з генеральним секретарем ЦК КПСС М. Ґорбачовим. Р. Реґен пояснив, чому його Адміністрація була змушена зайнятися модернізацією збровння і зміцненням могутности американської армії. Ці заходи, як сказав Президент, були відповіддю на перегони зброєнь Совєтського Союзу.

Р. Реґен підкреслив також, що головне завдання розроблюваної системи протиракетної оборони він вбачає у забезпеченні надійного захисту країни. Президент знов сказав, що З'єднані Стейти Америки будуть готові ознайомити Совєтський Союз з досягненнями в ділянці космічної оборони.

Велика частина виступу Президента була присвячена порушенням прав людини в Совєтському Союзі.

Напередодні зустрічі на вершинах речники Адміністрації Р. Реґена повідомили, що лідери ЗСА і СССР підпишуть у Женеві ряд угод, в тому угоду про культурний обмін і про нерозповсюдження хемічної зброї, хоч Пентаґон досі протестує проти підписання угоди щодо хемічної зброї.

В Римі почне діяти нова пресова служба

Ст. Катаринс, Онт. („Св. Софія"). — Найвищий чинник Української Католицької Церкви, Патріярх Мирослав Любачівський, відкриває нову пресову службу для передання найновіших інформації про стан цієї та інших Церков, переслідуваних в СССР, з початком січня 1986 року.

Канцелярія Патріярха разом із пресовим координатором в Парижі та бюром „Св. Софії" в Канаді будуть випускати чотиримовний місячний бюлетень з новинами та аналізою ситуації в Україні. Цей бюлетень буде видаватися в українській, французькій, німецькій та англійській мовах. Він буде пересланий компютором для тих передплатників, які мають доступ до компютора. Іншим передплатникам інформації будуть переслані поштою.

В справі видання бюлетеня в Канаді недавно перебувала Катерина Горбач, керівник цієї пресової служби та відома кореспондентка німецького журналу „Штерн". К. Горбач, яка живе в Парижі, є професійна кореспондентка та знавець східньоевропейського світу. Вона володіє німецькою, французькою, польською, російською та українською мовами.

Канадське бюро аґенції буде зосереджене при Товаристві „Св. Софія" в Ст. Катаринс та відповідатиме за переклад інформацій для англомовного світу.

Помер о. д-р Б. Волошин

Кергонксон, Н.Й. — Тут, у шпиталі, після довгої серцевої недуги, помер у ранніх годинах у четвер, 14-го листопада, о. д-р Богдан Волошин, протягом останніх п'яти років парох української католицької церкви Св. Тройці у Кергонксоні, Н.Й., на 72-му році життя.

Народився бл.п. о. д-р Б. Волошин 19-го травня 1914 року в Галичині, у родині вчителя. Завірюха Першої світової війни вигнала родину Волошиних на Закарпаття до Хусту, де о. Богдан закінчив початкову та середню школу і звідки він, почувши покликання до священичого стану, виїхав до Риму на теологію. Закінчивши студії богословія, був у Римі висвячений у духовний стан, після чого о. Б. Волошин повернувся до Хусту, де став парохом.

Під час наїзду совєтів на Карпатську Україну Б. Волошин потрапив до большевицької тюрми, з якої йому, на щастя, вдалося після кількох тяжких місяців утекти, і він, володіючи добре італійською мовою, міг приєднатися до гурту італійських полонених, які поверталися на батьківщину до Італії, і прибути до Риму. Там о. д-р Богдан Волошин працював у ватиканській бібліотеці і зробив докторат з ділянки бібліотекарства.

У 1946 році о. д-р Б. Волошин прибув до ЗСА і став душпастирювати в Пенсильванії та Мериленді, а від 1949 року, повних три десятка літ, був парохом у Вотервліті, в церкві св. Миколая, одноразово розгортаючи багатогранну діяльність на громадському полі. За віддану працю священика був іменований деканом Олбанської округи, а Блаженніший Патріярх надав о. д-рові Б. Волошинові гідність крилошанина.

У 1979 році, через серцеву недугу (о. Волошин мав чотири операції) бл.п. о. д-р Б. Волошин вийшов на часткову емеритуру, але далі душпастирював уже в „легшій" парафії — у Кергонксоні, будучи парохом церкви св. Тройці.

В останніх часах почувався дуже погано і часто перебував у лікарні, де і упокоївся в Бозі, прийнявши Святі Тайни, у згаданий четвер.

Парастас за душу Покійного відправиться у поне-

(Закінчення на стор. 4)

Молоді музичні сили — О. Геймур, Л. Крупа та Г. Стрілець виступлять на концерті-бенефісі для УМІ

Гості у редакції „Свободи" (сидять, зліва): Ляриса Крупа, Оленка Геймур і Галина Стрілець, (стоять, зліва): Оля Гнатейко і Ліда Гайдучок.

Джерзі Ситі, Н.Дж. (Л. Коленська). — У продовженні традиції Союзу Українок Амерки, організації, яка не лиш дала початок Українському Музеєві в Ню Йорку, але і в дальшому його ревно і щедро підтримує, — 86-ий Відділ СУА в Нюарку, Н.Дж., влаштовує концерт-бенефіс на цей же Музей у неділю, 24-го листопада ц.р., о 4-ій годині по полудні, в приміщенні Ситон голл університету в Студентському центрі, про що повідомили, зайшовши до Видавництва „Свободи" Оля Гнатейко — голова 86-го Відділу СУА та Ліда Гайдучок — референтка зовнішніх зв'язків для Українського Музею та рівночасно культурно-освітня референтка цього Відділу. У цей день прибули теж сюди виконавці і вся атракція цього концерту — українські музичні зірки — Оленка Геймур, співачка-сопрано, Ляриса Крупа — піяністка та Галина Стрілець — скрипачка.

Оленка Геймур сповістила редакції про незвичайно важливу і радісну новину-подію, яка їй відкриває дорогу оформитись у високопрофесійному музичному світі. Рік тому на одному з прийнять Максим Шостакович, диригент симфонічних оркестр по всьому світі, батько якого це совєтський композитор Дмитро Шостакович, почувши спів О. Геймур, так ним захопився, що чергового дня до неї потелефонував, запросивши її виступити у ролі головної солістки у спеціяльно для нього скомплектованій симфонічній оркестрі в Ню Орлінсі, Ла. Сьогодні М. Шостакович диригує симфонічною оркестрою у Вашінґтоні, Д.К., в опері Петра Чайковського — „Євгеній Онєгін".

Як довідуємось, — за нашою співачкою вже чимала співоча кар'єра: диплом магістра в Мангатанській музичній школі коледжової консерваторії; в 1983 році

(Закінчення на стор. 4)

ПЕРЕСУНЕННЯ В ПОЛЬЩІ ВИКЛИКАЮТЬ ЗАЦІКАВЛЕННЯ НА ЗАХОДІ

Варшава, Польща. — Пресові агентства і кореспонденти інформують з Варшави про великі зміни в Політбюрі, Центральному Комітеті компартії і уряді, які наступили в кінці минулого тижня. Одною із головних змін є нібито „добровільне" уступлення Войцєха Ярузельского з посту прем'єр-міністра уряду і передання влади в руки свого заступника Збігнєва Меснера. Західні кореспонденти були здивовані, що Ярузельскі, задержавши за собою керівництво в компартії, прийняв пост президента Польської Народної Республіки і залишився членом Ради оборони.

Сенсацією, очевидно, було позбавлення Стефана Ольшовского, протеґованого Москвою польського політика, членства в Політбюро. Треба сподіватися, що незабаром він також уступить „добровільно" з посту міністра закордонних справ, який він ще тимчасово займає. Польська інформаційна служба, інформуючи про засідання Центрального Комітету повідомляє, що „добровільний відхід 54-річного Ольшовского з Політбюра був мотивований персональними справами і бажанням присвятитись повністю журналістичній і науковій праці".

Взоруючись на совєтській практиці, В. Ярузельскі подякував С. Ольшовському за дотеперішню працю в компартії і уряді. З цієї події західні спостерігачі зробили висновок, що Ольшовского не буде вже на списку нового уряду, який Меснер представить парляментові до затвердження в наступному тижні. Спостерігачі кажуть, що всередині польської компартії відбуваються гострі тертя напередодні чергового з'їзду, запляновaного на весну 1986 року. В. Ярузельскі хоче звести обидві, ліберальну і консервативну фракції. У політичних колах говориться навіть, що компартія буде старатися поставити поза рамки партійного життя найбільш небезпечних противників Ярузельского, а тих, які матимуть сяку-таку підтримку серед членства, як наприклад Ольшовскі, вишле за кордон на дипломатичну службу в характері амбасадорів чи консулів.

Знаючи про скептичну поставу багатьох західних країн до Польщі, В. Ярузельскі хоче спробувати в себе завести мадярський зразок комунізму, який виправдав себе принаймні на двох відтинках — скріпленням довір'я народних мас до уряду і економічним зростом та поправою життєвого рівня громадян. Треба сумніватися чи Ярузельскому вдасться такий експеримент, який мусить мати підтримку західних країн, торговельних партнерів, які однак скептично оцінюють його політичні і господарські здібності, кажуть спостерігачі і аналітики.

ТИСЯЧІ ЛЮДЕЙ ЗАГИНУЛИ В КОЛЮМБІЇ ВІД ВИБУХУ ВУЛЬКАНУ

Маріквіта, Колюмбія. — Пресові аґенства і кореспонденти інформують з Колюмбії, що там у північній частині країни загинуло приблизно від 15-20,000 осіб від вибуху вулькану, а 25,000 пропали без вістей. Ратівничі команди і вояки національної ґвардії досі віднайшли понад 4,000 трупів і рятункова акція та пошуки за евентуально ще живими людьми травають далі.

Вулькан у місцевості Маріквіта, який не був чинний майже 400 років, як кажуть вчені, раптом, без жадного попередження, вибух з повною силою, заливши лявою і спаливши горячим попелом цілі поселення, несподівано через ніч. Спостерігачі кажуть, що 16,200 фут глибокий Невада дель Руіс вулькан, центр якого знаходився 85 миль на північний захід від Боґоти, майже цілковито залив хвилями ляви місто Армеро з населенням 25,000 і частинно знищив більше місто Чінчіна з населенням понад 70,000 осіб. Кореспонденти повідомляють, що три чи чотири селища цілковито зникли під масою ляви, яка знищувала по дорозі усе, що живе.

Частина ляви наповнювала ріки і озера, випихаючи звідтам воду на береги. Вода, у свою чергу, залила положені в долинах поселення колюмбійців і тим самим стала другою проблемою з якою місцеві рятивничі команди не могли дати собі ради. Покищо з Колюмбії надходять суперечні інформації щодо числа жертв. Едуардо Альзате, губернатор провінції Толіма, найбільш загроженої вульканом, заявив, що згідно з його приблизними інформаціями загинуло 15,000 осіб, кількадесять тисяч були поранені, а решта пропавші без вістей. Треба припускати, що число загинувших буде значно вище. Речники Червоного Хреста подали число загинувших на 20,000 осіб.

Подібний вибух вулькану був у цій місцевості приблизно 1595 року. У Вашінґтоні д-р Деррелл Ґ. Герд, дослідник вульканів, який окремо цікавився вульканом Невада дель Руіс заявив, що теперішній вибух цього вулькану треба вважати найбільшим, а згля-дно найбільш нищівним.

Президент Колюмбії Белізаріо Бетанкур, провів майже цілий день в місцевості катастрофи, облітаючи гелікоптером усі знищені місцевості. В телевізійному виступі, тобто у зверненні до колюмбійського народу, президент Бетанкур порівняв вибух вулькану і силу його знищення до одної із більших світових трагедій, які час від часу навіщають людство. Він закликав населення і країни світу прийшти Колюмбії з матеріяльною, в першу чергу медичною допомогою.

Уряд ЗСА і численні приватні допомогові організації вже розпочали висилку домопоги для Колюмбії, пересилаючи туди конечні речі, а зокрема ліки, готові амбуляторії, лікарів, медичних помічників, харчі, палатки та інші речі.

У СВІТІ

НОВИЙ ДОГОВІР ПРО культурну й наукову виміну між З'єднаними Стейтами Америки і Совєтським Союзом готовий до підписання і якщо вершинна конференція між президентом Роналдом Реґеном і совєтським лідером Міхаїлом Ґорбачовим буде успішною, договір буде підписаний обидвома сторонама. Речники Адмінсітрації ЗСА заявляють, що новий договір дасть можливість багатьом культурним й науковим інституціям обидвох країн обмінюватися досвідом, а молоді люди матимуть змогу студіювати в різних університетах ЗСА і СССР. В інформації нічого не згадується про можливість нової інфільтрації американських інституцій, культурних й наукових, органами КҐБ, — кажуть політичні спостерігачі.

П'ЯТЬ ПАЛЕСТИНЦІВ, членів терористичної групи, яка захопила була минулого місяця італійський пасажирський корабель „Ахілле Лявро" на Середземному морі, станують перед судом в понеділок, 18-го листопада. Кореспонденти і політичні спостерігачі передбачають, що процес триватиме кілька тижнів.

ФРАНЦУЗЬКА ПОЛІЦІЯ заарештувала кількадесять осіб запідорзілих в нелеґальній міжнародній торгівлі наркотиками. Високі службовці ФБІ в ЗСА надіються, що це матиме також вплив на сповідльнення достави наркотиків до З'днаних Стейтів Америки, які все були добрим „ринком збуту" цього „товару" не тільки з Европи, але також з Південної Америки.

ПРЕДСТАВНИКИ КЕНТЕНБЕРІЙСЬКОГО Архиєпископа Роберта Рансі прибули до Бейруту і, згідно з останніми повідомленнями засобів масової інформації, вже зуміли пов'язатись з речниками мусулманської терористичної групи, яка держить у закладі шістьох американських громадян. Речник групи Террі Вейт заявив кореспондентан на летовищі, що він, на жаль, не може їм нічого сказати про запляновані заходи, але переконаний, що їхній приїзд до Ливану повинен увінчатися успіхом. Вашінґтон позитивно оцінив ініціятиву Англіканської Церкви, яка хоче допомогти Урядові ЗСА і родинам закладників, звільнити їх рідних з полону мусулманів.

НІКАРАҐУАНСЬКИЙ ДИКТАТОР Даніель Ортеґа, виступаючи перед журналістами і дипломатами, заявив, що його країна не підпише жадних договорів із З'єднаними Стейтами Америки поки Вашінґтон не перестане матеріяльно допомагати антикомуністичним повстанцям. Ортеґа вимагає від ЗСА підписання зобов'язання про невтралітет заки він зможе приступити до розгляду пропозицій Панами, Венесуелі, Колюмбії і Мехіко, які роблять заходи, щоб довести до нормалізації водносин в Центральній Америці.

В МОСКВІ ПОМЕР НА 74-му році життя совєтський міністер фінансів на протязі останніх 25 років Васілій Ґарбузов, повідомило офіційне пресове аґентство ТАСС. Він належав до „тихих" партійних бюрократів, які виходять на денне світло тільки раз в році, коли звітують про свої ділянки перед Верховною Радою СССР.

В ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЯХ знову відбулося голосування над резолюцією у справі відтягнення совєтських окупаційних військ з Афганістану. Представники 122 держав голосували за відтягненням, 19, проти, а 12 стримались від голосування, або не були на залі нарад. Очевидно, проти відтягнення голосували представники СССР і сателітних країн, а до них долучилось ще декілька поплентачів, або тих, які залежні від допомоги Совєтського Союзу, такі як Анґоля, Куба, Етіопія та інші. На сесії ствердженo ще раз, що Москва втримує в Афганістані приблизно 150,000 вояків і допоміжного персоналу.

В АМЕРИЦІ

СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ сільського господарства ЗСА Джан Блок, виступаючи на 23-ій конференції Організації з сільського господарства і продовольства при Об'єднаних Націях, посередньо обвинуватив Совєтський Союз в недостатній допомозі країнам, які голодують. Не називаючи прямо Совєтський Союз, Дж. Блок співставив американську допомогу голодуючим в країнах Африки з совєтською.

ПРЕСОВЕ АҐЕНТСТВО Юнайтед Пресс Інтернешенел, послугами якого користуються сотні газет, у зв'язку з банкрутством продано за 40 мільйонів долярів мехіканському газетному підприємцеві Маріо Вазкезу Ранс і гюстонському мільйонерові Джо Руссо. Ранс, який стане головним власником ЮПІ, є власником в Мехіко 70 газет. Він взяв на себе зобов'язання в найближчі три-п'ять років вкласти в ЮПІ від 15 до 30 мільйонів долярів.

ПОСАДНИКОМ МІСТА Маямі, Фла., вперше в історії вибраний натуралізований кубинець — 36-річний Ксавієр Суарез, який дістав 57 відсотків голосів. Його суперник — також кубинський імігрант Рауль Масвідаль, як і К. Суарез, приїхав до ЗСА 25 років тому. Успіх Суареза пояснюється тим, що він зміг здобути голоси більшости кубинців міста. Він також дістав голоси більш як 50 відсотків інших білих виборців і 13 відсотків негрів. Кубинці становлять 55 відсотків 400-тисячного населення Маямі.

У СУПРОВОДІ ЦІЛОЇ армії охоронців, слуг та інших осіб наступник британського престолу принц Чарлз і його дружина принцеса Діяна, майбутні король і королева Англії, піднялися на поклад ліктака БС-10 британських військово-повітряних сил і в середу, 13-го листопада, о годині 10:22 ранку відлетіли додому. Це була перша спільна візита Черлза і Діяни до З'єднаних Стейтів Америки.

ЦИМИ ДНЯМИ У ВИДАВНИЦТВІ „Бентам Букс" вийшла книга, авторкою якої є Джералдін Ферраро — кандидатка Демократичної партії на пост віцепрезидента на виборах минулого року. Книга називається „Ферраро: моя розповідь". В ній Дж. Ферраро, згадуючи про свою поразку на виборах, обвинувачує в провалі жінок, які не підтримали її кандидатури, американців італійського походження, дорадників Волтера Мондейла, кардинала Ню Йорку Джана О'Коннора, президента Роналда Реґена, республіканців, американських мужчин, які не сприйняли серйозно кандидатури жінки.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД Реґен і державний секретар Джордж Шулц не раз підтверджували, що питання про права людини в Совєтському Союзі стане предметом обговорення на зустрічі на вершинах навіть у тому випадку, якщо СССР не погодиться з включенням цього питання до порядку денного переговорів. Тепер чиновник Адміністрації, який просив не називати його імени, сказав, що президент Р. Реґен вживе відповідного демаршу, підкресливши „нашу стурбованість" з приводу становища з правами людини в СССР і висловить надію, що „в найближчому майбутньому СССР вживе відповідних кроків, які врахують цю нашу стурбованість".

ЛІДЕРИ ДЕМОКРАТИЧНОЇ більшости в Палаті Репрезентантів і меншості в Сенаті заявили, що вони повністю підтримують заплановану зустріч в Женеві між президентом Роналдом Реґеном і совєтським лідером Міхаїлом Ґорбачовим. Спікер Палати Репрезентантів Томас П. О'Нілл заявив, що він особисто покладає великі надії на цю зустріч .Демократи дали до зрозуміння, що очі світу будуть звернені на Женеву 19-го і 20-го листопада і кожний прислухатиметься до ходу і вислідів розмов.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Великий мистець

Болючим буревієм пронеслась американською Україною в п'ятницю, 8-го листопада, пресумна вістка, що в шпиталі від виливу крови в мозок помер раптово великий український мистець, світової слави графік і есеїст — Яків Гніздовський, проживши 70 років.

Уродженець Галичини, він обійняв своїм талантом усю соборну Україну, і відбив у своїй творчості найпритаманніші властивості української збірної душі — самовіддану любов до праці, глибокий ліризм, зосереджену правдивість, чисту аж святу простодушність і нахил до ґротеску, що його в своїй творчості видвигнув на небувалу височінь великою силою таланту і насиченістю, яку зустрічаємо в Гоголя, Нарбута чи Котляревського, а впорядкована ця творчість була західньою стриманістю в його „неповторній повторності". Творчість цього блискучого майстра графіки, екслібрису, станкового мистецтва не обмежувалася тільки ґротеском, але якраз у ґротеску світлої пам'яті мистець себе найориґінальніше виявив і ним „здобув світ" для себе і для українського імени.

„Ґротеск — це здеформована відбитка життя в кривому дзеркалі погідної сатири, — писав сам мистець-публіцист ще у 1947 році („Арка", ч. 6, 1947) — ...Своїм погідним підходом в'яже сміх зі смутком, рух із спокоєм, добро зі злом в одну цілість. Найбільшу трагіку подає, на взір народніх казок, як погідний образ..."

Таким бачимо цього мистця в його дивотворчості, в його геніяльних дереворізах, олійних картинах, малюнках, малих форм скульптурі, і останнього часу — в іконах, де зникло зовсім оте „зло", а де панує суцільна краса, погідність і благочестя. Ці ікони Гніздовського стали начебто Реквієм для великого їх творця, і треба мужньо погодитися з тим і не плакати, що якраз вони були не тільки мистецькою втіхою, а й джерелом терпіння для їх Майстра, бо тільки через терпіння людина об'єднується з небом.

І в іконах залишився Гніздовський суціль українцем, в якого прадревньою з'явою домінує ліризм українського лану — його славного „Пшеничного лану". І тоді зовсім самозрозуміле признання — бажання самого Гніздовського, щоб там, де йому прийдеться жити, „були дерева, трави, птахи, тварини і неодмінно — люди

Я хотів би, щоб там були прямі дороги, які губляться на обріях, широкі поля і нескінченна рівнина; і ще щоб обріїв не заслоняла жадна гора, хоч яка маєстатична... Я люблю природну широку рівнину..." — писав рівно 20 років тому Мистець, у 1965 році, в автобіографічному есеї „Пробуджена Царівна", сповідаючись з любови своєї до „ланів широкополих", що так прегарно зображені цим творцем погідности, ясности і щастя в його творах. Гніздовський схопив квінтесенцію того, що є єством найприроднішої і найнезіпсутішої сучасним світом української прадуші.

Таким Яків Гніздовський був сам, на такого виглядав своєю зовнішністю — його раз-у-раз запрошували колеґи „позувати на святого". Такою є його уся творчість внутрішньої гармонії і ліричного гумору, яка сповнює нас почуттям ясности і знову ж таки — щастя. Незабутній Гніздовський втішався загальною пошаною, любов'ю і подивом в усіх, хто його знав особисто і хто знав його високе і світле мистецтво, і це про нього відомий мистецтвознавець і есеїст естонець Алексіс Ранніт сказав: „Твори цього художника постають з медитації і благочестя. Палкий подив і сприйнятлива покора тут також наявні... Яків Гніздовський є творцем погідности і щастя, він сам — людина з щиролагідним усміхом, яка репрезентує дуже великий, але забутий світ, що в ньому ані Маркс, ані Фройд не мають місця"...

Його творчість не знала ненависти — підставової бази марксизму, що зродив усі ҐУЛаґи на Сибірі неісходимій, і його творчість не знала делюзій хворобливого Фройда, який усанкціонував статеву розгнузданість, що тепер заливає передусім Америку і світ. Ні Фройда ні Маркса! На таке здобувся цей великий Українець, мистець і глибокий мислитель, який залишив по собі зразки мистецьких шедеврів і мудрих есеїв-розважань, що повинні ввійти до підручників української культури. І що найголовніше — лишаючись таким питоменно-українським у всьому, Яків Гніздовський добився визнання своєї творчости усім культурним світом. Добився він цього визнання незвичайною талановитістю, суцільністю свого творчого єства, відвагою не ступати за модою, — що в його випадку могла б бути згубною, — наполегливою працьовитістю та надхненням звиш. Він належав до тих, кого боги люблять. Творчість св. п. Якова Гніздовського і пам'ять про цю Добру Людину завжди залишаться з нами.

В. Сірський

МИ Й БРАЗИЛІЙСЬКІ УКРАЇНЦІ

У щоденнику „Свобода" з 1-го жовтня ц.р. появилася цікава стаття про земельний проєкт у Бразилії, що його вже започаткував д-р М. Ценко, склавши на цю ціль своїх 10,000 долярів. Ціллю цього проєкту є закупівля землі для безземельних і малоземельних наших хліборобів у Бразилії. Безсумніву, це дуже корисний проєкт, що заслуговує на піддержку нас усіх.

Але думка д-ра Ценка, що бразилійських українців „врятує лише земля", вимагає деяких коментарів. Земля, на нашу думку, врятує тільки тих бразилійських українців, котрі схочуть працювати коло землі. З дуже цікавої і гарячої дискусії, яка відбулася в автобусі в околицях Куритиби поміж д-ром Ценком і православним священиком (чи не о. Милусь?), можна було довідатися, що сама купівля землі аж ніяк не розв'яже всіх життєвих проблем бразилійських українців. Цей православний священик між іншим сказав: „Лихо є в тому, що 80 відсотків бразилійських українців мають землі по самі вуха й тому масово втікають до міст, з надією на кращу долю".

Це бразилійське явище дуже нагадує нам кризу канадських фармерів, які не можуть вижити з праці на землі, банкрутують і також втікають до міст.

Отже, на нашу думку, в парі зі земельним проєктом потрібно організувати також і неґайну допомогу тій нашій „селянській" молоді, яка зараз шукає собі кращого життя у бразилійських містах. Мусимо забезпечити цю молодь бурсами й, головно, порадами, як можна вижити в містах. Цю молодь треба спрямувати до фахових і торговельних шкіл, а найздібніших одиниць вислати до високих шкіл. Гроші на ці всі проєкти мусять зібрати канадські та американські українці.

З досвіду знаємо, що в Канаді чи Америці, є дуже тяжко знайти кандидатів до наших католицьких чи православних семінарій. А чому би нам не „імпортувати" до Канади з-півсотні бразилійських студентів та заповнити ними наші півпорожні духовні семінарії?

Треба також і допомогти нашим студентам із Бразилії студіювати в американських і канадських університетах. Тут ці студенти могли б узброїтися міжнародним досвідом, що в майбутньому міг би пригодитися у бразилійському житті. Ця частина здібної молоді й поповнила б ряди провідної української еліти в Бразилії.

Також, Канадська Суспільна Служба і американський ЗУАДК повинні чимскорше вислати до Бразилії свого постійного дорадника, який координував би там нашу допомогову акцію, наглядав би за раціональним і справедливим розподілом допомоги для наших православних і католицьких братів і подбав би, щоби „люди в потребі" одежали якусь допомогу зараз, а не завтра.

Під сучасну пору бразилійські українці становлять дуже важливий компонент нашої національної субстанції поза межами України, особливо у цьому випадку, коли говоримо про майбутність української діяспори.

Бразилійські українці мають, звичайно, великі родини (8-12 дітей), котрі можна використати нам як людський резервуар для підсилення нашого національного елементу в Канаді, Америці, а навіть і в Европі. Подруге: бразилійські українці ще сьогодні не є заражені партійщиною, котра ще й досі паралізує нашу діяльність у різних частинах світу. І саме ця чиста душа бразилійського українця заслуговує на це, щоб їй допомогти пережити сьогоднішню дуже прикру економічну кризу. У цій допомоговій акції повинні взяти активну участь наші церкви, організації і політичні партії. Якщо хочете переконатися, що собою уявляє бразилійська Україна, вистачить тільки запитати себе: „Чи міг би сьогодні існувати український Рим без участи наших бразилійських сестер?"

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про ясні промені у темряві

У нашій темній і зовсім невідрадній дійсності не один раз маємо нагоду до песимізму та сумніву щодо нас самих і нашої реакції на події, що нас заскакують.

Не є інакше також тепер, коли обурення, сум і безсильність з приводу трагічного закінчення боротьби за волю Мирослава Медведя огорнуло справді без вийнятку цілу українську вільну спільноту в ЗСА.

Скільки закидів робимо собі сьогодні, скільки „треба було", почуєте тепер від ваших співрозмовців, бож тема не сходить з уст української громади.

Немає що дивуватися, що тим разом, як часто і минулими роками, нас огортає песимізм і сумнів щодо нас самих. Тому у цей темний та песимістичний настрій хочеться кинути принаймні кілька ясних променів, які вказували б на те, що не завжди все є так погано, як ми думаємо.

Саме таким ясним променем у сумному закінченні боротьби за свободу Мирослава Медведя є спосіб, як зареагувала на цю дію наша громада. Здається справді не було людини, яка б не старалася зробити все що можливе, щоб довести до відома всіх про спроби українського моряка втекти зі совєтського корабля і залишитися тут на вільній землі. Кожний реаґував як міг та як йому підказали інші; люди посилали телеграми до сенаторів і конґресменів, телефонували, висилали прохання до Президента. Представники різних організацій їздили в Ню Орлінс, щоб на місці робити різні заходи, молоді українські адвокати зовсім безплатно допомагали своїми фаховими порадами, студентська молодь днювала і ночувала біля пристані, де стояв корабель „Маршал Конєв", усі наші часописи інформували вичерпно про перебіг подій. — Одним словом наша громада, коли зайшла того нагла і поважна потреба діяла в одній цілі і з одною думкою, щоб „в один гуж" допомогти до звільнення М. Медведя. І не треба було деклямувати про єдність чи співати про неї, як ми це частенько робимо — ця єдність для добра справи прийшла спонтанно і без нічийого наказу.

Отож чи не є це ясним променем у нашій дійсності, на яку ми звикли так нарікати?

Але цей випадок не єдиний. Ось взялися пластунки, членки двох великих та активних пластових куренів „Перших Стеж" та „Верховинок" за діло, яке багато з наших громадян критикувало та вважало недоцільним. Вони перед кількома тижнями задумали помістити у найбільше почитному американському щоденнику „Ню Йорк Таймс" цілу сторінку — звернення до президента Р. Реґена, щоб не забував в розмовах з М. Горбачовим про українських політичних в'язнів в СССР. З ентузіязмом і запалом перевели свій задум у життя і на диво: громада відгукнулася в більшості з таким самим ентузіязмом і на протязі двох тижнів вдалося призбирати цілу потрібну суму гроша, а сторінка, що появилася 10-го листопада ц.р. своїм оформленням і змістом не може нікого з нас засоромити. Але перш усього збірний і широкий відгук пластунів і цілої громади допоміг завершити діло.

Вкінці третій теплий промінь у нашій гіркій дійності: ми мали щастя бути співучасником радісного і приємного свята — відзначування 75-річчя життя, а рівночасно багаторічної громадської праці мґра Івана Базарка — широковідомого колишнього голови СКВУ. Вщерть виповнена заля нашими громадянами вказувала на те, що цю людину всі однаково і щиро шанують. Серед присутніх не бракувало ні одної вітки українського життя, ні одної партії чи групи; дружньо сиділи побіч себе і члени УККА і УАКРади, і ОУН (р), і ОУК (м) і ОУН (з).

Усе це вказує на те, що коли діло справді варте того — всі одностайно беруться до нього і уміють його завершити.

О—КА

Д. Б. Чопик

МИХАЙЛО СОСНОВСЬКИЙ — У 10-ЛІТТЯ СМЕРТИ

З-поміж українських суспільно-громадських діячів середньої ґенерації після Другої світової війни на еміґрації виявилося небагато таких, які змогли завоювати собі повагу нашого цілого суспільства. Михайло Сосновський, член ОУН, ТУСМ-у, Ліґи Визволення України, СКВУ й інших організацій, добився такого успіху саме силою свого інтелекту та вправністю свого пера. У прощальних словах з оказії його похоронів було відмічено, що світлої пам'яти д-р Михайло Сосновський як теоретично так і практично здійснював присягу свого покоління: „Здобудеш українську державу, або згинеш уборотьбі за неї". Коли, припинилась війна, Сосновський продовжував боротьбу не вогнепальною зброєю, але тим грізнішим і ефективнішим від усякої зброї словом-пером, якого вже Наполеон боявся більше, ніж сотні багнетів... Сосновський тоді вибився на одного із найкращих українських працівників пера. Ширину його праці на журналістичному полі та глибину його політичних міркувань можна найкраще вглядіти в його статтях, есеях і репортажах, що були поміщені в 13-му числі „Українського Журналіста". Його коротку характеристику тут варто би унаглядніти.

Переглядаючи цю працю, вдумливий читач може ясно бачити, що вона цілком не належить до творів белетристики. Це радше історичний нарис політично-ідеологічного розвитку української думки за час перед і після Другої світової війни. В ній описуються дії молодої незалежницької української ґенерації, що, будучи вихованою людьми націоналістичного руху на ідеях Д. Донцова, дозріла під час Другої світової війни і взялась тоді за творення української держави та, ставувши перешкодою на шляху головних дій найбільших потуг світу, була ними зіґнорована та, у великій мірі, передчасно розторощена або викинена поза межі рідної землі. У праці ближче розглядаються питання шукань тих, що знайшлися на чужині. Спочатку вони, мов приголомшені, не могли віри йняти, що їх путь до так благородної мети обірвалася вже на перших кроках дороги. Вони кинулись шукати причин невдачі, в першу чергу почали за неї докоряти самим собі, своїм проводам, старшій ґенерації. Багато, одначе, взялось доосновно вивчати положення української справи на тлі світових подій і звідси доходити до своїх власних відповідей, розв'язок та вказівок на те, як проводити українську справу в майбутньому, щоб знову не попасти в тупик фіяска. До цеї саме групи людей і належав Михайло Сосновський.

М. І. Сосновський уже в 1948 році, коли йому ще не сповнилось навіть тридцятки, спрецизував стратеґічні напрямні продовжування української політики відносно Росії на Заході. Вони зосереджувались до таких точок: 1) „Російська імперія не може бути співучасником і співтворцем свого справедливого ладу в світі; 2) Зміна режиму в російській імперії не буде запорукою демократизації Росії, не усуне російського деспотизму, аґресивности й імперіялістичних тенденцій;

3) Збереження російської імперії у якій то не було б формі, після повалення у Росії тоталітарного комуністичного режиму, творитиме далі постійну загрозу світового миру... А тому, керуючись вимогою тривкого забезпечення державної незалежности України і інших народів східньої і центральної Европи — ми ставимо тезу про конечність розподілу російської імперії і ліквідації російської великодержавности. Послідовно ми висуваємо теж в повній ширині проблему унезалежнення від Росії народів центральної Азії і Сибіру. З визволенням від російської залежности азійського простору і відкинення Росії з Азії пов'язане майбутнє нашої і інших народів державности". (Стор. 5)

На початку 1970-их років Сосновський знову наголосив вагу нового чинника у світовій політиці, а саме Китай, і рівнож вказав на потребу українцям включити комуністичний Китай до стратегічних розрахувань, що могло б корисно вплинути на українську справу. За це йому довелось перетерпіти сильні випади проти нього української преси на чужині та совєтської — в Україні. Тепер, коли шок новости цієї 'орієнтації' проминув, думки Сосновського знаходять дуже позитивну піддержку в колах заокеанської української діяспори.

В 1973 році М. Сосновський виводить на дискусійний форум питання потреби ввести оздоровлення в українське політичне життя шляхом консолідації наших іміґраційних сил на відтинку зовнішньо-політичних акцій. В кореспонденції з Д. Донцовом М. Сосновський так арґументував свій погляд: „Коли я говорю про доцільність чи недоцільність якоїсь акції, то це з погляду на наші методи, а не на нашу мету. В зовнішній політиці є передусім калькуляція з боку тих, з якими нам доводиться мати справу, і це нам треба враховувати. Це в моєму розумінні є політичний реалізм, але не достосовування до згаданої чужої калькуляції нашої мети. Мені йдеться про те, щоб на зовнішньому полі ми виступали з виразно накресленою політичною концепцією (я це називаю „проєкцією завтрішнього дня на просторах нинішньої російської імперії"), але ця концепція мусить бути так розпрацьована і так з'ясована, щоб в очах чужинця, який не має ніякого емотивного чи чуттєвого відношення до нашої справи, вона була переконлива, логічна, уарґументована. Тому теж я вважаю, що з погляду інтересу національного України може бути одна українська зовнішня політика, яка виходитиме з такої власне політичної концепції", (Стор. 28).

Одначе Донцов був іншої думки, а саме, що одну закордонну політику могли би робити лише політики одного духа, а в українському середовищі він бачить більше зміновіховців типу „...Феденків, сучасників, 'демократів', соціялістів", та навіть між самими націоналістами Донцов нараховував понад 20 різних варіянтів націоналізму (стор. 31), отже не можна було й говорити про якусь консолідацію з такими „софістами".

Сосновський у дискусіях з Донцовом не залишав неприємних для останнього справ, як ось його „орденства", питання проголошеної в „Націоналізмі" т. зв. „аморальности", відкидання демократії, його позити-

(Закінчення на стор. 4)

ІЗРАЇЛСЬКИЙ УРЯД прем'єр-міністра Шімона Переза стоїть напередодні упадку з причини конфлікту прем'єра з міністром енерґетики і індустрії Арієлем Шароном, якого Перез хотівби позбутися з уряду через його постійні напади на політику уряду. Біда тільки в тому, що Шарон має підтримку в коаліції Лікуд, підтримки якої потребує Перез, якщо хоче втриматися при владі. З другої сторони уряд не може функціонувати при наявності внутрішньої опозиції і тому прем'єр вимагає вибачення від Шарона за його неперебірчиву критику уряду, зглядно його закордонної політики.

СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ хліборобства Джан Р. Блок критикував Москву і країни східнього бльоку за байдужу поставу до вмираючого з голоду населення Африки і толерування поведінки комуністичного уряду в Етіопії, який використовує голод, як зброю проти антикомуністичних повстанців, у двох північних провінціях. Блок дуже ефектовно виступив на 23-ій міжнародній конференції Об'єднаних Націй в Римі.

Степан М. Горак

УСПІХ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ

(Третій світовий конгрес совєтських і східньоевропейських студій).

Одним з найкращих засобів поширяти знання про Україну становить активна участь українських науковців на світових конґресах знавців СССР і країн Східньої Европи, що відбуваються щоп'ять літ у різних країнах світу. Третій конгрес підготований Міжнародним Комітетом для студій СССР і Східньої Европи відбувся у Вашінґтоні, Д.К., в днях 30-го жовтня — 4-го листопада ц.р. в присутності 2,700 науковців з різних країн Америки, Европи і Азії, але без представників з СССР і країн Східньої Европи, які подібно як в часі другого конґресу в Ґарміш-Партенкірхен в Німеччині не одержали дозволу взяти участь в працях конґресу. Для них зустріч із західніми знавцями їхніх країн стала, мабуть, небезпечною, а постійна вже присутність сесій про неросійські народи СССР таки прямо відстрашує від участи в міжнародних зустрічах. Саме тому участь українських вчених у попередніх як і в цьогорічній конвенції становить важну ділянку завдань та успіхів.

Вашінґтонський конгрес якісно як і кількісно став ще одним українським успіхом. Із загальної кількости 65, 26 українських професорів з Канади і ЗСА брали активну участь в характері доповідачів, дискутантів і керівників сесій. Три українські установи влаштували виставки книжок — Наукове Товариство ім. Шевченка, Гарвардський Український Дослідчий Інститут і „Смолоскип". Три сесії з українською тематикою разом з окремим прийняттям для учасників конгресу з рамени НТШ збагатили українську участь.

У сесії „Уніятська Церква між Москвою і Ватиканом після Другої світової війни" доповідали проф. Богдан Боцюрків на тему „Українська греко-католицька церква в СССР і Польщі після війни", проф. Василь Маркусь про „Долю ужгородської унії в Закарпатті і Словаччині після 1945 р." Професори Ричард Маршал і Томас Бирд подали огляд „Ватикансько-московські стосунки і уніятська церква". Дискутантами доповідей були отець Атаназій Пекар і проф. Деніс Дан. Доповіді доброї якости задовільнили очікування присутніх в числі біля 60 осіб, з яких багато брали участь в запитах і дискусії.

Друга сесія, також на релігійну тему „Християнізація Русі" під керівництвом проф. Ігоря Шевченка з доповідями професорів Андре деВінцез, Омеляна Пріцака і Ярослава Пелікана (відчитана в його неприсутності) на теми: „Київське християнство між Сходом і Заходом", „Коли і де Ольга була охрещеною", і „Середньовічні місії, Схід і Захід та християнізація Русі", пройшла задовільно, хоч можна б мати застереження щодо вжиття назви „Київська Русь" і „Київська Русь-Україна".

Третя сесія, спонзорована Асоціяцією для студій неросійських народів СССР і національних меншин Східньої Европи та НТШ, була присвячена нашому найбільшому історикові Михайлові Грушевському. Доповідачами сесії під керівництвом проф. Романа Шпорлюка були професори Степан Горак і Орест Субтельний, а проф. Джан Армстронґ дискутантом. Теми доповідей були: „Київська Русь Україна чи Київська Росія: „Грушевського схема історії східніх слов'ян", і „Історія України-Русі Михайла Грушевського з перспективи 1980-их років". Доповідачі як і дискутант обговорили вклад Грушевського в українську історичну науку, її важливість та методологію. Це перше відмічення Грушевського на світовому науковому форумі в присутності більшої кількости слухачів було відповіддю на недопущення істориків з України на цей світовий конгрес. Ці доповіді разом з деякими іншими доповідями українських вчених, виголошеними на конгресі, появляться на сторінках наукового журналу „Нейшенелітіс Пейперс" і окремою книжкою в серії видань НТШ.

недопущення істориків з України на цей світовий конгрес. Ці доповіді разом з деякими іншими доповідями українських вчених, виголошеними на конгресі, появляться на сторінках наукового журналу „Нейшелелітіс Пейперс" і окремою книжкою в серії видань НТШ.

З інших доповідей українських науковців на українські теми слід відмітити доповідь проф. Дмитра Штогрина на тему „Розвиток книжкових студій в Україні," Богдана Кравченка доповідь „Національне питання з окремою увагою на Україну як джерело соціяльного невдоволення", і проф. Ярослава Білинського доповідь „Ричард Пайс в радянській літературі" з широким узглядненням української теми та проблеми.

Українська участь була також замітною у дискусіях інших сесій принагідних зборів членів Українсько-Американської професорської асоціяції, де вирішено вислати телеграму до президента Реґена в обороні українського моряка Мирослава Медведя, у багатьох інтерв'ю з радіопередачами „Голосу Америки" і „Вільної Европи", а зокрема гостинним прийняттям НТШ. Численно зібрана українська громада мала нагоду вітати на прийнятті чужинецьких гостей — професорів Оскар Анвайлера, голову Міжнародного комітету для студій СССР і Східньої Европи, проф. Доналда Тредголда, голову Організаційного комітету 3-го конгресу, Джана Армстронґа, Герберта Маршала і британського історика Роберта Конквеста. Старі і нові знайомства також слід врахувати в успіхи української науки. Признання паням з Вашінґтону, які допомагали при виставці НТШ книжок, а відтак збагатили прийняття смачним солодким.

З нагоди конґресу голова управи НТШ д-р Ярослав Падох разом з проф. Степаном Гораком відбули зустріч з управою відділу НТШ у Вашінґтоні з наміром пожвавити працю НТШ на терені столиці. Приємно було вітати на конґресі гостя з Німеччини, Богдана Осадчука, професора і декана УВУ.

Українська участь і вклад увійшли в аннали цієї важливої міжнародної організації яка охоплює 7,000 членів розсіяних по цілому світі. Надіємося, що вістка про український успіх дійде до Києва та покотиться по цілому науковому світі.

ПІДСУМОВУЮЧИ ПОЇЗДКУ ПО АМЕРИЦІ НАШИХ БРАТІВ З АВСТРАЛІЇ

(Л. Волянська). Минув вже місяць, відколи з нашої адоптової батьківщини, ЗСА, відлетіли до їхньої адоптованої батьківщини, Австралії, „чаєнята", хористи чоловічого хору „Чайка" з Мельборну, та „веселики" з „Веселки", танцювального ансамблю з Сіднею, які пробули тут, в ЗСА і Канаді, майже чотири тижні і наповнили наші серця теплом і радістю рідної пісні й танцю. Всі ці кілька тижнів, відколи вони вже повернулися домів, на гостинну до них австралійську землю, наша преса тут постійно приносила дописи й рецензії про незвичайний успіх українських австралійців, а також в розмовах поміж земляками раз-у-раз лунали похвали до цього особливого прилету „Чайки" на наш континент. Тож прийшов час підсумувати почуте й побачене ще раз, мабуть, чи не замикаючи цією статтею-репортажем ці 14-15 концертів, які тут відбулися.

Не тільки мистецький рівень та виконання пісень і танців, а ще й цілком людський аспект їхнього приїзду — поріднив за такий відносно короткий час людей обаберегів,—як сказав би В. Стус,—океану.

Заслуга приїзду цієї групи чудових людей була по боці кількох чинників на обох континентах. З австралійського боку найбільше заслужився в цім відношенні ініціятор цілого проєкту, він же хорист і адміністратор

Галя-Анна Кривенко

хору—Петро Кардаш, та такий самий шанувальник української пісенної культури голова хору і теж хорист Ярослав Кутний. Адміністратор відвідав Америку вже раніше, в 1983 році, й обговорив справу з двома спонзорами цього турне — з Українським Народним Союзом для концертів у ЗСА і з Комітетом Українців Канади для концертів у Канаді. Заручився він—П. Кардаш, ще вдома таким самим радісним „так" щодо поїздки від довголітнього диригента й мистецького керівника „Чайки"—він же й основник хору сорок років тому ще в Німеччині в м. Крессборн, Степана Кореня, та хореографа й основниці балетної школи й Ансамблю українського танцю „Веселки", колись прімабалерини ще у Луцьку та інших містах Західньої Европи, зокрема під час таборового періоду нашої еміграції,—Наталії Солошенко-Тиравської. Дала згоду на турне теж піяністка, взявши відпустку за власний рахунок з праці в Японії, і приїхала—акомпаньювати хорові та виступити самій самості йно з фортепіяновим сольо—Галя-Анна Кривенко.

Ближче познайомилися союзовці з групою цих гарних людей вже 5-го жовтня, в суботу, в Українській Будівлі в Джерзі Сити, куди дорогі австралійці були запрошені о 10.30 годині ранку на візиту та на полуденок. Тут їх зустріли урядовці Головної Канцелярії УНСоюзу мґр Уляна Дячук, головний касир УНС з мужем, та Володимир Сохан, головний секретар з дружиною. Обоє і У. Дячук і В. Сохан, причинилися до того, що гості в УНСоюзі відразу відчули себе наче вдома, і якраз завдяки обом головним урядовцям панувала під час полуденку невимушена родинна атмосфера.

„Свободу"—щоденник репрезентувала ред. Людмила Волянська; „Український Тижневик"—ред. Михайло Боцюрків. Справами полуденку займалася Джінні Кухта, секретарка головного предсідника УНСоюзу д-ра Івана О. Флиса.

Вже при відкритті зустрічі обоє головних урядовців, в імені головного предсідника і своєму, виголосили недовгі щирі привіти, і „Слово" У. Дячук вже ми мали нагоду прочитати в „Свободі". У „Слові"-привіті Володимира Сохана був той „ляйтмотив", що супроводив виступи цієї мистецької групи у концертах, що слідували по прийнятті: в Ню Йорку, на Союзівці, в будинку Об'єднаних Націй, в Рочестері, Торонто та в Лос Анджелесі, звідки наші брати-австралійці відлетіли вже додому, в понеділок, 14-го жовтня. Володимир Сохан, вітаючи гостей, сказав:„Коли зустрічаються брати після довгої розлуки, вони спершу з радости й захоплення стають безмовними від цього зворушливого моменту. Але опісля вони хотіли б розказати про себе багато, про все те, що сталося в них за час розлуки". І як ілюстрацію до сказаного, він запросив гостей розповісти про себе, а сам подав гостям різні цікаві інформації про УНСоюз, про українців у Америці, спиняючись теж над „найбільш видимим знаком величини і сили УНСоюзу" над українською Будівлею, яку і запропонував гостям оглянути.

Гості поділилися на дві групи й пішли екскурсією по приміщеннях Будинку УНСоюзу, з цікавістю розглядаючи і розпитуючи провідника В. Сохана про все тут побачене, що включало: канцелярію, приміщення всі на третьому поверсі, редакційні приміщення, друкарню та експедицію видавництва, як і підручну редакційну бібліотеку з масою презізної періодики, книгарню, „пентгавз" на 15-му поверсі, звідки бачиться показний вид на Ню Йорк, на ріку Гадсон і навіть на Статую Свободи—символ вільної Америки й привіту для нових людей, приїжджих до її берегів.

Ще перед оглядинами Української Будівлі дякував УНСоюзові-спонзорові адміністратор П. Кардаш найщирішими словами і подарував різблені гуцульські тарілки—одну Уляні Дячук, другу—Володимирові Соханові. На руки В. Сохана передав 862-сторінкову книгу „Українці в Австралії", монументальне видання 1966 року (видане під патронатом НТШ в Австралії в Бібліотеці українознавства ч. 15, накладом Союзу Українських Організацій Австралії (СУОА) в Мельборні, як підсумок-звіт за 15-річний період поселення українців на тому континенті)—для Головної Канцелярії УНС, а другий примірник—для редакції „Свободи". Таку ж книгу дістала два дні пізніше оселя УНС Союзівка.

У відповідь речниця УНСоюзу У. Дячук передала цій групі гостей два примірники двотомної Англомовної Енциклопедії Українознавства, книг, виданих накладом УНС у свій час. Петро Кардаш при цьому, з особливим наголошуванням заслуг для турне У. Дячук, складав їй і на її руки всьому УНС свою найщирішу подяку, не маючи простo слів, щоб висловити „все, чим повні їх серця". Бо це не було тільки „спонзорування" турне, але й виключна уважність і доброзичливість з боку головного касира УНС до потреб хору, коли організатори поїздки з Австралії телефонували постійно чи телеграфували в різних потрібних справах до Головної Канцелярії УНС, або безпосередньо до дому Уляни Дячук, і вона завжди з охотою й радо приходила їм на допомогу з порадою, не нарікаючи,—як сказав жартуючи Я. Кутний, —коли телефон дзвонив... уночі (Наші брати з Австралії часом не брали до уваги різниці часу, і коли в них був ясний „добридень", у нас тут було темне „добраніч"). Всі ці малі „невгоди" лише зблизили їх і нас, спаяли в одну більшу родину, і „океани" зникли неначе.

Тож слова В. Сохана, що „нас не ділять ні границі, ні океани"—не були лише фразою, він бо висловив думку всіх американських українців, кажучи, що їм „ми вдячні за відважний та коштовний почин—турне по осередках українського поселення в Америці та Канаді „...почин, що відкриває нову добу в наших українських поселеннях". Згодом і інші учасники концертів „Чайки" і „Веселки" висловлюватимуть віру в те, що наші брати-австралійці не забаряться приїхати до нас знову; вони ж у свою чергу запрошували американських українців до себе у гості.

Під час відвідин членів „Чайки" та „Веселки" у Головній Канцелярії УНС тієї пам'ятної суботи була нагода розмовляти також з милою піяністкою Галею-Анною Кривенко, яка має дуже „інтернаціональну" творчу біографію. Молоденька піяністка, яку гаряче оплескувала українська Північна Америка на 14-ти концертах, народилася в Мельборні в українській родині. Студіювала вона музику не лише в Австралії, а теж у Европі, в Франкфурті та Фрайбурзі.

Вигравати різні музичні конкурси для Галі Кривенко було легкою річчю, тож вона могла вчитися в Европі на стипендію Музичного Товариства під назвою „Вікторія стипендія за океаном". Всіх нагород і нагод до виступів на сцені було багато, і наша талановита піяністка має за собою цілий ряд гарних успіхів як концертова піяністка, акомпаньяторка, диригентка, музичний директор, вчителька музики в середній школі та в коледжі і подібне.

Проте Австралія не прив'язала до себе Галі, а її знання багатьох мов спряло її намірові подорожувати й побачити більше світу, зокрема познайомитися з Японією, де вона тепер і перебуває, викладаючи в Токіо і музику і англійську мову та вивчаючи той далекосхідній орієнтальний світ, до своєї слави поліглота добавляючи ще й мову японську. При всіх оцих значних осягах у праці піяністка-віртуоз залишилася українською скромною людиною, доступною й милою.

Галя-Анна Кривенко любить виступати з „Чайкою", тому й відгукнулася на поклик хору, коли через недиспонованість солістки хору сопрано Галини Корінь, треба було дещо змінити програму, і до панни Галі звернулися „виручити їх" перед самим турне... Галя Кривенко прилетіла: „прийшла, побачила і перемогла", зачаровуючи глядачів своїм глибоким виконанням нелегких фортепіянових речей, за що публіка не щадила їй оплесків.

Зустріч-полуденок в Українській Будівлі також дав нагоду довідатися про інший улюблений проєкт Петра Кардаша, що його тим часом ще виношує в думці—видання репрезентативного альбому про українців на поселеннях. „Це буде люксусовий альбом про все найбільш помітне, що створила наша українська еміграція по різних місцях нашого поселення за останніх 50 плюс років, з присвятою для 1000-річчя Християнства в Україні-Русі,"—каже П. Кардаш. До співпраці над книгою-альбомом запросив ініціятор видання П. Кардаш численних українських культуротворців, що їх очолюватимуть як головні редактори д-р Ярослав Рудницький, якого особливо

(Закінчення на стор. 4)

Окружна Управа СУА в Ню Йорку, Н. Й.
відмічує
в неділю, 24 листопада 1985 р., о год. 1:30 по пол.
в залі Визвольного Фронту в Ню Йорку, Н. Й.
136 Друга Авеню

10-ту РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
св. п.
ОЛЕНИ ЛОТОЦЬКОЇ

В ПРОГРАМІ:
Олена Лотоцька і СУА .... Х. НАВРОЦЬКА
Фортепіянове сольо .... МАРТА МАЧАЙ
Мистецьке читання .... ЛІДІЯ КРУШЕЛЬНИЦЬКА

Після Богослуження о год. 12-ій, у церкві св. Юра ПАНАХИДА за спокій душі св. п. ОЛЕНИ ЛОТОЦЬКОЇ

Вступ з полуденком 12.00 дол.

На це святкування щиро запрошує Шановне Громадянство та Членок СУА —

ОКРУЖНА УПРАВА

Замість квітів на могилу
св. п. проф.
ВОЛОДИМИРА КУБІЙОВИЧА
склали на
„ВІЧНИЙ ФОНД ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНИ":

по $250: Олена і Євген Бориси, д-р Атанас Фіголь - $500.00
по $100: Марія і Мирослав Бігуси, Марія Голод з родиною, Наталія, д-р Тарас і Оксана Закидальські, Софія і д-р С. Яр. Кальба, інж. Омелян і Олександра Тарнавські, мґр Ольга Федейко; $600
по $50: мґр Ю. В. М. Терлецький. $50

Дальші пожертви можна слати на адресу:
Patronat NTSH, c/o Mr. E. Borys 16 Bracondale Hill Rd., Toronto, Ont. M6G 3P4, Canada. Чеки просимо виписувати на PATRONAT NTSH, з допискою „Замість квітів на могилу" св. п. проф. В. Кубійовича.

ПОДЯКА
З волі Всевишнього, 6-го жовтня 1985 р. відійшла у Вічність
моя Найдорожча ДРУЖИНА
сл. п.
РОМА ЦЕПЕНДА

Цією дорогою висловлюю найсердечнішу подяку Всім, хто прийшов мені з поміччю і потіхою, висловами співчуття та співучасти у похоронних обрядах, живими квітами, пожертвами на Заупокійні Богослужби і добродійні цілі, на викінчення церкви в чудодійному Люрді і на Патріярший Фонд.

Дякую моєму парохові о. крилошанинові Й. Шарому, о. Саболові, о. Ґленові, о. Лазареві і о. М. Ковчеві за похоронні відправи і за прощальні слова, у яких вірно представили особу моєї покійної Роми, дочку українського католицького священика пок. о. д-ра Дмитра Ґулина, як добру жінку для свого мужа, дбайливу маму для своїх обоїх дітей, згідливу невістку і бабцю.

Особлива подяка належиться моєму церковному хорові Боян при церкві св. Ів. Хрестителя за квіти і участь у похоронних відправах, як також іншим хористам з Гемтремку і з Воррен. Я з Родиною є вдячні нашому д-рові Юрієві Гнатюкові, який із щиро-українською медичною солідністю, старався улегшити терпіння моєї хворої Роми, яка без болів померла у сні в неділю рано, о год. 2:20 хвилин.

Передчуваючи близьку смерть попросила про священика, щоби висповідатися і одержати останнє єлеопомазання, яке їй уділив о. Сабол ЧСВВ.

Моє українське спасибі передаю усім Парафіянам, Приятелям і Знайомим, які так чисельно прийшли на похорон, щоби віддати останню християнську прислугу загально всіма любленій моїй Ромі, яка одержала багато живих квітів, які за життя Вона так любила.

Заупокійні Служби Божі будуть відправлені в церкві св. І. Хрестителя в Дітройті, в українській католицькій церкві у чудодійному Люрді, де парохом є о. В. Прийма і в Норт Порт, Фльорида, де парохом є д-р С. Нагаєвський.

Залишилися в жалобі: муж Кирило Цепенда, дочка Таня з мужем, син Ігор з дружиною і внуком Тамі, прабабця Варвара Квасниця, сестра Анна з дочкою Енджеля, брат д-р Б. Ґулин з дружиною Анною і трьома синами: Петро, Михайло і Павло, братова Оля Нагаєвська зі своїм мужем о. д-ром С. Нагаєвським, сестрінка Орися Кулик з мужем д-ром М. Кулик і дітьми (восьмеро), д-р О. Нагаєвський з родиною, З. Нагаєвський з дочкою і велике число приятелів і знайомих, згаданих і незгаданих.

Нехай Всепаскавий Господь винагородить Вас усіх, за Ваше зберігання наших похоронних українських традицій. Прошу пам'ятати пок. Рому у своїх молитвах.

Похоронні відправи відбулися 9-го жовтня 1985 р. з похоронного заведення п. Марусі Градовської на цвинтар св. Імени при 10-ій милі і Телеграф Ровд, де є поховані родичі Покійної Роми, о. д-р Д. Ґулин і мати Покійної О. Ґулин.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!
Опечалений муж КИРИЛО ЦЕПЕНДА з Родиною

У СОРОКОВУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ МОЄЇ МАМИ
бл. п.
АВРЕЛІЇ ДЕ БАЄ-КЛІШ
жертвую:

1,000.00 дол. .... на Українську Енциклопедію
1,000.00 дол. .... на Земельний Фонд у Бразилії
400.00 дол. .... на стипендійний фонд у Бразилії
100.00 дол. .... для сиріт у Бразилії

Український Інститут Америки в Ню Йорку
ділиться сумною вісткою зі своїми Членами та Українською Громадою,
що у п'ятницю, 8-го листопада 1985 р.
відійшов у Вічність на 71-му році життя

бл. п.
ЯКІВ ГНІЗДОВСЬКИЙ
визначний артист-маляр і графік, автор ряду статтей на мистецькі теми та активний член Інституту.

Опечаленим Дружині Стефанії та дочці Мері-Марті складає вислови глибокого співчуття
ДИРЕКЦІЯ УІА

ОМУА
Об'єднання Мистців Українців в Америці
ділиться сумною вісткою зі всіма Українськими Мистцями і Громадянством, що 9-го листопада 1985 р. відійшов у Вічність

бл. п.
ЯКІВ ГНІЗДОВСЬКИЙ
МИСТЕЦЬ

Опечаленій Родині висловлює глибоке співчуття —
ОМУА

Управа Української Вільної Академії Наук у США
ділиться сумною вісткою з Членством Академії та Українською Громадою, що 2-го листопада 1985 р. у Парижі відійшов у Вічність на 85-му році життя
видатний український учений — географ і громадський діяч

бл. п. проф. д-р
ВОЛОДИМИР КУБІЙОВИЧ
дійсний член Академії, член багатьох наукових установ, професор Українського Вільного Університету і головний редактор Енциклопедії Українознавства.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
Висловлює наше глибоке співчуття Його Родині
УПРАВА УВАН у США

Ділимося сумною вісткою, що 2-го листопада 1985 р., відійшов у Вічність на 85-му році життя, прийнявши Найсвятіші Тайни
сл. п. проф. д-р
ВОЛОДИМИР КУБІЙОВИЧ
визначний український учений, географ і демограф, голова НТШ у Европі, почесний член НТШ, головний редактор української і англомовної енциклопедії українознавства, доцент Краківського університету і професор УВУ, провідник Українського Центрального Комітету у Кракові 1940-44 роках, автор численних праць, зокрема монументальних „Атласу України", „Географії українських і сумежних земель", творець енциклопедії українознавства.

ЗАУПОКІЙНА АРХИЄРЕЙСЬКА СЛУЖБА БОЖА відбулася у п'ятницю, 8-го листопада 1985 року, о год. 10:30, у катедрі св. Володимира у Парижі.
Тлінні останки Покійного були похоронені у гробівці НТШ у Сарселі.

Наукове Товариство ім. Шевченка в Европі
Головна редакція Енциклопедії Українознавства

З великим болем і сумом повідомляємо всіх Українців, що 2-го листопада 1985 р., відійшов у Вічність у Парижі (Франція) проживши 85 трудолюбних років один з найвизначніших українців нашої доби, творець епохи і титан праці в користь України

бл. п. проф. д-р
ВОЛОДИМИР КУБІЙОВИЧ

Покійний відзначився як учений з міжнародним іменем, антропо-географ і демограф України і сумежних країв, провідний організатор Українського Центрального Комітету, ініціятор дивізії „Галичина" (пізніше 1-ша Дивізія Української Національної Армії), ініціятор відновлення НТШ і УВУ у вільному світі, творець і головний редактор найціннішого твору нашої науки у діяспорі, багатотомної Енциклопедії України.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в п'ятницю, 8-го листопада 1985 року у катедральному храмі св. Володимира в Парижі, а Тлінні Останки спочинуть у спільній могилі НТШ у Сарселі.

Відхід Світлої Пам'яті проф. В. Кубійовича — це велика втрата для всього українського народу.

Вічна і Славна Йому пам'ять.

За Управу Центрального Патронату НТШ — Сарсель у Торонто:
ЄВГЕН Ф. БОРИС, голова мґр ІВАН В. МАНАСТИРСЬКИЙ, секретар

Згідно з останньою волею Покійного прохаємо „ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА МОГИЛУ" складати пожертви на „Вічний Фонд Енциклопедії України".

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

ПРЕДСТАВНИКИ ЗСА І СССР зударились на форумі Об'єднаних Націй за шістьрічну війну в Афганістані. Амбасадор ЗСА в ОН Вернон Волтерс заявив, що совєтські окупаційні війська стосують нечуваний у світі терор і психологічний тиск на населення з метою якнайскорше закінчити цю брудну війну. „Ми є тут свідками, що усі ці заходи Москви були неуспішними і війна в Афганістані триває далі". Совєтський амбасадор Олег Трояновський обороняв совєтську присутність в Афганістані і назвав її „міжнародним зобов'язанням допомогти афганському народові встановити таку систему правління, яку він бажає". Ця замітка Трояновського викликала саркастичні завваги інших делегацій і сміх на залі. Амбасадор Волтерс відкинув як безпідставні аргументи Трояновського про замішаність Сі-Ай-Ей в афганському конфлікті.

Приймається зголошення на посаду

директора Канадського Інституту Українських Студій при Альбертському університеті.

Кандидати на посаду повинні бути відомими й активними україністами, що жваво цікавляться українсько-канадськими дослідженнями (чи відворотно), мають адміністративний досвід та зуміють утримувати ефективний зв'язок з українською громадою. Першенство матимуть кандидати з докторатом історичних чи суспільних наук. Директор мусить свобідно володіти і українською, і англійською мовами; побажане знання французької мови.

Призначення обмежене реченцем до п'яти років починаючи від 1-го липня 1986 року (або якнайскоріше після того реченця). Посада може довести до постійного призначення („тенюр"), якщо якийсь академічний відділ був би готовий зарезервувати місце, до якого кандидат/ка міг/могла би повернутися при кінці свого призначення директором. Зарплата: до договорення на підставі досвіду (в академічному році 1985-86 зарплата виносили: професор-асистент — 30,316 — 43,780 дол., професор-ассошієт — 38,170 — 55,450 дол.; звичайний професор — 48,970 дол. чи більше).

Подання та прізвища принаймні трьох осіб, до яких можна звернутися за характеристикою, треба висилати на аресу: Dr. Baha Abu-Laban, Associate Vice-President (Research), 3-3 University Hall, The University of Alberta, Edmonton, Alberta, Canada, T6G 2J9. Зголошення приймаються до 31-го січня 1986 року.

Згідно з канадським імміграційним законом це оголошення спрямоване передусім до канадських громадян та іміґрантів у Канаді. Запрошуються зголошення і від мужчин, і від жінок.

Окружний Комітет Відділів УНС Округи Балтимор, Вашінґтон і Річмонд, Ва.

повідомляє, що

в неділю, **24-го листопада 1985 р., о год. 2 по пол.** **в приміщенні дому „Самопомочі"** **при 239 Савт Бродвей у Балтиморі, Мд.**

відбудуться

ОРҐАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ ОКРУГИ

До участи в зборах запрошується всіх відділових урядовців і конвенційних делеґатів Відділів з таких місцевостей:

Річмонд — 34, Вашінґтон — 15, Балтимор — 148, 320 і 337, Куртіс Бей — 55, 81 і 290, Берлін — 260

На порядку нарад:

1. Відкриття
2. Перегляд-провірка організаційної праці Округи за останні місяці
3. Доповідь головного радного УНС ЄВГЕНА ІВАНЦІВ
4. Обговорення осінньої кампанії
5. Обговорення загальних союзових справ
6. Схвалення організаційного пляну праці на останній місяць цього року
7. Внески, запити і закриття зборів

У Зборах візьме участь:

Євген Іванців — головний радний УНС

За ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Богдан Ясінський, *голова*

Остап Зинюк, *секретар* **Семен Михайлишин,** *касир*

Комітет Оборони Української Спадщини
та
Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу

закликають Вас

СКЛАДАТИ ПОЖЕРТВИ

на його працю та акції для

1. **Поширювання правди про Україну**
2. **Поборювання очорнювання та знеславлювання українців**
3. **Оборони громадянських прав українців**

Пожертви просимо пересилати чеками, або поштовими переказами на:

Ukrainian Heritage Defense Fund
c/o Ukrainian National Association
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

враз із виповненим вирізком цього заклику

Просимо подати суму пожертви, своє ім'я, прізвище та адресу

Сума пожертви $..................

....
ім'я та прізвище

....
число дому, вулиця

....
місцевість стейт поштовий код

Молоді...

(Закінчення зі стор. 1)

дебют у ролі Мікаелі в опері Бізе „Кармен" в Нюйоркській оперовій міській оперовій мандрівній компанії; турне по Европі — турне з Римською фестивальною оперою по містах і містечках Італії у 1984 році — у ролях княжни в опері Амадеуса Моцарта „Весілля Фіґара" і Пріма Дами в опері Моцарта „Чарівна флейта". О. Геймур теж виступала на багатьох українських концертах, останній з них — це Концерт в 67-мі роковини Чистопадового Чину, де можна було почути голоси великого признання нашій співачці. На платівці, спонзорованій Фундацією Українського Міленіюм, на якій награно концерт Дмитра Бортнянського — з циклу відзначувань 1000-річчя Хрищення України — О. Геймур виконує сольову партію. Коли ближче приглянутись до успіхів О. Геймур, то в 1985 році вона була переможцем в Американському оперному конкурсі, як і теж у цьому році стала півфіналісткою Метрополітальної Крайової Ради реґіональних курсів. Витупала вона і на телевізійному каблі і співала із видатними співаками Метрополітальної опери. Сьогодні студіє спів у Майкела Бирджіна.

Ляриса Крупа — піяніст віртуоз, мистець в інтерпретації композицій музиків. Початком її кар'єри, як піяніста, був її диплом магістра із музичної консерваторії Пібаді при Джан Гопкінс університеті в Балтиморі, Мд. Її студії у відомих професорів фортепіяну, як, наприклад, Фернанд Лайрес, Ірвин Фрейндліх чи Яша Зайде, її праця та талант завершились багатьома нагородами, щоб лиш згадати Американську музичну стипендію Товариства Міжнародного фортепіянного конкурсу. За нашою піяністкою — багатогранний професійний досвід виконавця і з симфонічною оркестрою, сольо і камерних речиталів у таких містах як Рим, Ню Йорк, Балтимор. Музичний критик „Міжнародного Дейлі Нюз" в Римі назвав її „сенситивним і поетичним піяністом". У 1983 році Ляриса Крупа дебютувала в Ню Йорку в Карнеґі Голл, про що Ян Ґорбатий зі Нюйоркського Сити університету висловився так: „Вона розгорнула перед заповненою публікою залею таку програму, що коли б прийшлося її виконувати навіть музичному ветеранові, він тремтів би від хвилювання... Фізична витривалість цієї тендітної постаті викликала дійсно подив і у всіх її працях–її техніку, її сенситивність можна окреслити як понадпересічні". Від 1979 року Ляриса Крупа належить до учбового складу Українського Музичного Інституту. Вона є засновником і піяністом у ансамблі камерної музики „Нова", який почне свій третій сезон в Українському Інституті Америки, 15-го листопада ц.р., о годині 8-ій вечора і виступить у такому складі: на флейті Джеймс Шлефер, на чельо Синді Розенберґ, на піяні Ляриса. Вони виконають твори композиторів Гайдна, Мартіню, Фіяли. У нашої піяністки ще два фортепіянні виступи в Морріставні, один на Фльориді, та й ще й концерт-бенефіс у Савт Оренджі.

Галина Стрілець — скрипаль фінезійної, блискучої гри, вже із шести років почала навчатися на скрипці в Мирона Шияна в Українському Музичному Інституті в Клівленді, Огайо. Її музична дорога — це школи: Істмен і Джулльярд у Міллярда Тейлора, Дороті Делай і Джозефа Фукса. Вона грала із багатьма оркестрами — Рочестерською філармонією, Сиракюзькою симфонічною оркестрою, Нюджерською симфонічною оркестрою, Нюджерзькою філармонією і в Нюйоркській опері. Сьогодні Г. Стрілець — скрипаль у Американській симфонічній оркестрі Ню Йорк Сити Балет Опери. Вона теж виконавець камерної музики і, як член тріо „Калина", популяризує українських композиторів не лиш у Ню Йорку, але також і в Юджіні, Ореґон, де відбулося відкриття нового Центру Мистецтва. Поза її приватними лекціями на скрипці, вона вчить і в престижевій школі Далтон у Ню Йорку. У грудні і лютому вона виступить у квартеті Далтон школи як із ансамблем камерної музики „Нова".

У програмі згаданого вже концерту-бенефісу — О. Геймур, Л. Крупа та Г. Стрілець виконуватимуть твори українських композиторів — Віктора Косенка, Антона Рудницького, Володимира Івасюка і А. Кос-Анатольського, а з чужинних композиторів — Франка Мартена, Петра Чайковського, Аллесандра Страделла, Шарля Ф. Гуно, Джакомо Пуччіні, Франца Ліста; співачці акомпаньюватиме Лара Кріт, а піяністці — Джордж Дарден. Консультант цього концерту — Роман Савицький.

Високий професійний рівень нашого тріо заповідає прекрасний концерт, а ціль влаштування його є великої ваги: допомагати ростові цій уже 10-річній інституції — Українському Музеєві в Ню Йорку, якого — особливо цінною для нашого народу — метою є зберігати і популяризувати багату культурну спадщину української спільноти. І, як знаємо праця цього Музею знайшла відгук, знайшла жваве зацікавлення і захоплення не лиш серед української громади, але й серед чужинного світу. Тим більше вартувало б, — як це зазначували гості „Свободи", — й іншим Відділам СУА піти їхніми слідами, влаштовуючи подібні імпрези — в підтримці Музею.

Квитки в ціні 10 долярів, а для сеньйорів і молоді — 10 дол., можна придбати в крамниці „Дніпро", телефонуючи на число: (201) 373-8787 або перед самим концертом при касі. Після концерту відбудеться прийняття для виконавців і цих, хто бажав би взяти в ньому участь; квитки можна набути в „Дніпрі" або телефонуючи на такі числа: (201) 472-2289, (201) 386-9774 або (201) 374-8726. Про свою участь в прийнятті треба зголосити найпізніше до 20-го листопада.

Окружний Комітет Відділів УНС Пертамбойської Округи

повідомляє, що

в неділю, **24 листопада 1985 р., о год. 3-ій по пол.** **в залі церкви св. Михаїла в Менвілл, Н. Дж.** **Схід, 3-тя вул.**

відбудуться

ОРҐАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ ПЕРТАМБОЙСЬКОЇ ОКРУГИ УНС

до участи в яких запрошені й зобов'язані урядовці і конвенційні делеґати наступних Відділів:

26, 104, 155, 168, 209, 294, 312, 332, 342, 349, 353, 372

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття
2. Перегляд-провірка організаційної праці Округи за останні місяці
3. Доповідь головного радного УНС АНДРІЯ КЕЙБІДИ
4. Обговорення осінньої кампанії
5. Обговорення загальних союзових справ
6. Схвалення організаційного пляну праці на останній місяць року
7. Внески, запити і закриття зборів

У Зборах візьме участь

Андрій Кейбіда, головний радний УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:

Михайло Захарко, *голова*

Софія Лонишин, *секретар* **Іван Бабин,** *касир*

Підсумовуючи...

(Закінчення зі стор. 3)

шанують в Австралії за його вклад в організування там катедри українознавства, та проф. д-р Володимир Янів. Мистець Святослав Гординський є теж головним мистецьким дорадником і кілька десятків інших відомих українських імен беруть участь у виданні. Очевидно сам Альбом є в стадії плянування і багато дечого треба буде ще змінятн, але головний стрижень задуму вже в роботі, як теж відомо, де ця книга друкуватиметься. Цим місцем буде Гонк Конґ, бо так найекономніше, — каже П. Кардаш, „крім того китайці найбільш солідні для виконання кольорових люксусових світлин".

З цікавістю слухаємо всі ці ревеляції про альбом, про „Чайку", про „Веселку", про дириґента С. Кореня, про солістів—баса-профундо Ярослава Ліщинського та баритона Валерія Ботте з його чарівною дружиною Зіною Ботте, яка є конферансьє цієї групи, та про саму подорож і підготовку до неї, а в слухачів думка лине до самого концерту, щоб почути цих наших австралійців-українців.

• • •

Таку нагоду авторка цих рядків мала у вівторок, 8-го жовтня, на Союзівці. Тут концерт „Чайки" - „Веселки" привабив силу-силенну людей з Керґонксону, Елленвіллю, з околиці, як теж із таких міст, як Олбані, Трой, Амстердам, Ютика, Сиракюз, Гантер, Коговз, Джерзі Сити тощо. Стоячі всі місця були теж розкуплені, а багато кому взагалі не дісталося квитків. Концерт, який переважно мав ту саму програму, що і в інших містах Північної Америки, страшенно публіці подобався, бо —як писалося в редакційній щоденника „Свободи", всі „помандрували в свою молодість" знову, а ті, що є юними і молодими, не могли не захопитися цими прегарними піснями.

Сама поява виконавців на сцені була „інша", ніж ми до цього привикли. Було щось гарного европейського, чи то пак „королівського"-австралійського в їхній появі. А особливо „принцесою Діяною" виглядала конферансьє Зіна Ботте—струнка і гарна білявка з приємним тембром голосу й невимушеною манерою ведення програми, з певною дозою непідробленого аристократизму. Її всі відразу взяли до своїх сердець та милувалися її гарною мовою—м'якою українською та „лондонською" англійською.

Зовнішня сторона Концерту, якщо так можна сказати —вишукані костюми на хористах і на дириґентові, швидке безперебійне вставлення на сцені, добрі голосники, що справно функціонували тощо,—все було без догани. Цікавий і енерґійний дириґент „зраджував" своє західньо-европейське виховання як способом керування голосами, так і вибором репертуару. Варт було б спинитися на всіх співаних речах, але це вже зробили за мене численні інші дописувачі й рецензенти, які не шкодували похвал на адресу маестра Степана Коріня та його добірного хору.

До „тіней", якщо про тіні можна взагалі говорити, можна віднести ось що: здалося б хорові трохи ще ліричних тенорів, хоч—інформували нас—тенори у них дуже добрі, але дехто з них цей раз були трохи потомлені надміром концертів (кожний день або що другий день), надміром вражень і постійними переїздами з одного місця на інше. Треба сказати, що і нічліги (хористи були в деяких містах „забирані" слухачами-глядачами до своїх домів) не завжди давали належний відпочинок, адже так приємно було порозмовляти-наговоритися із земляками, замість того, щоб іти спати. А ніжні голоси тенорів такої „атмосфери" не зносять. Натомість баси та баритони дійсно списалися якнайкраще. А вже справді здивував і полонив присутніх на концертах бас-профундо (басоктава з гарними теж верхами й серединою!) Ярослав Ліщинський його могутніми й монументальними заспівами в хорових композиціях та його сильним і глибоким сольоспівом, коли він виступив у другій частині концерту самостійно. А голос, голос!—сам Шаляпін „позеленів би зі заздрости" таким низам цього красеня-голосу без краю і меж і такому темброві—наче чорний мармур! Спів композиції „Давно те минуло", епілогу-монологу самого Тараса Шевченка з „Гайдамаків", музика Анатоля Кос-Анатольського, був таким сильним і потрясаючим, що заля на Созівці дала співакові овацію та просила наддатків. Так само глибоко і добре він проспівав і „Молитву" українсько-австралійського композитора Мошняги, — що було дуже цікавим для пишучої ці рядки, бо Волянські з Мошнягами були разом в таборі переміщених осіб 35 років тому у Вестфалії, Німеччина.

Другий соліст, баритон Валерій Ботте, був і приємною і цінною появою. Він є великим ентузіястом української пісні, яку співає майстерно. Ботте і Ліщинський співають теж у дуетах і в квартеті.

Вдалий був виступ чоловічого квартету з кількома піснями, їхня міміка й голосова експресивність були подиву гідні. На всьому значилася дбайлива й уміюча рука музичного директора—маестра Степана Кореня, який поправу може бути гордим зі свого хору, що є зразком до наслідування для інших хорових одиниць у діяспорі. Загальна ж думка—після закінчення концерту підслухана серед автохтонів: „Чайка" здобула Союзівку без штурму —і довго її слава перебуватиме з нами..."

Барвистою й ґраційною була танечна частина програми—чотири пари з танечного Ансамблю дали кілька точок. Як звичайно, українські танці—це „зривачі" бурхливих оплесків і побудники загального ентузіязму,— тож квіти на закінчення танців для хореографа Н. Тиравської були належним визнанням для її вміння і таланту в хореографії. До речі, Наталя Тиравська веде Сіднейський Танечний Ансамбль якраз 20 років, а взагалі навчає балету вже 40 років, працюючи невтомно з українською дітворою і молоддю. Крім ансамблю й балетної школи хореограф Н. Тиравська-Солошенко веде в Сіднеї українську радіопрограму і заохочує американських літераторів та журналістів дописувати до неї.

Після концерту були привіти, подяки-виступи для наших чарівних австралійців від голови керґонксонського відділу Української Американської Координаційної Ради д-ра Олега Волянського та від управителя оселі УНСоюзу Володимира Кваса. Ольга Равлюк, яка репрезентувала Пласт і Союз Українок Америки, склала кошик квітів на руки дириґента Степана Кореня з зазначенням, що цей барвистий кошик квітів є теж від УАК-Ради та від хору „Золотий гомін".

Від усіх українських австралійців за гостинність місцевих українців і їхні щирі оплески дякував усім П. Кардаш, передаючи дарунок адміністраторові Союзівки—різьблену гуцульську тарілку, кажучи, що хористи і танцюристи ніколи не забудуть цієї своєї історичної поїздки до земляків у Північну Америку, зокрема не забудуть того тепла і щирости, яким обгорнув їх всіх український загал в Америці, обіцяючи приїхати знову. До обов'язкового побачення в майбутньому, наші незабутні Друзі-австралійці!

Помер...

(Закінчення зі стор. 1)

ділок, 18-го листопада, о год. 6-ій в церкві св. Тройці. Похорон відбудеться у вівторок, 19-го листопада, о год. 11-ій перед полуднем, на цвинтар св. Николая у Вотервліті.

У завіщанні о. Волошин залишив своє майно на Семінарійний фонд в Стемфорді.

Михайло Сосновський...

(Закінчення зі стор. 2)

вне ставлення до авторитарних (правих) рухів в Европі та його нетерпимість до інакшедумаючих земляків. Сам же Сосновський вичував та підкреслював позитиви „чинного" націоналізму, якому старався надати „людське обличчя", роблячи його демократичним на взір націоналізму М. Міхновського: „...бо на землі ніхто ще не вигадав кращого ладу для людей, як народоправство, демократія, хоч і є недоліки в ній" (Стор. 18).

Десять різних статтей у цьому журналі присвятили свою увагу М.І. Сосновському. Вони заслуговують на увагу всіх тих читачів, хто цікавиться суспільно-політичним життям нашої діяспори не тільки в часі після Другої світової війни, але й тепер, особливо тепер,

коли на обрії еміґраційного занепаду появилися нові речники української справи, що сильно підкреслили потребу єдности української акції та консолідації тих дій з діяльністю правозахисного руху на рідних землях.

Друге видання бібліографії української літератури

Перше видання „Анотованої бібліографії української літератури в Канаді: Книжкові видання, 1908-1983", що вийшло в світ у дуже малій кількості, розійшлося за два місяці. Тепер упорядник цього видання д-р Яр Славутич, професор-емерит Альбертського університету, готує до друку друге доповнене видання, до якого будуть додані книжки, що з'явилися протягом 1984-85 років.

У зв'язку з цим видавництво „Славута" 72 Westbrook Drive, Edmonton, Alberta T 6 J 2 E 1, звертається з проханням до всіх українських письменників у Канаді, щоб вони перевірили, чи всі їхні книжки зареєстровані у згаданій бібліографії, а також (якщо вони досі цього не зробили) негайно послати на адресу видавництва свої незареєстровані книжки, а також датовані останніми двома роками. Вони конче потрібні для бібліографічного опису. Окремі примірники анотованої бібліографії знаходяться в університетських і міських бібліотеках Калаґрі, Вінніпеґу, Торонто, Оттави та інших міст. Деякі письменники також мають це видання.

Одночасно видавництво „Славута" просить тих осіб, що особисто знали вже померлих тут письменників, повідомити упорядника бібліографії про дані, яких бракує при деяких авторах (дати й т.п.). Докладімо всіх зусиль, щоб ця перша повна бібліографія української літератури стала ще повнішою і найточнішою щодо інформацій. Листи з уточненням будь-яких відомостей дуже побажані.

ЖІНКА — ПРОВІДНИК

У редакційній статті у „Свободі" з 13-го листопада ц.р. п.н. „Трагічний рік", серед вирахуваних осіб, які померли в 1975 році, пропущено св.п. Олену Лотоцьку, основницю і довголітню голову Союзу Українок Америки. У цій же статті заголовок твору М. Сосновського має бути „Дмитро Донцов — політичний портрет". — Ред.